

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски земеделски фонд за
развитие на селските райони

НАЦИОНАЛНА СЕЛСКА МРЕЖА
ЗВЕНО ЗА УПРАВЛЕНИЕ
БЪЛГАРИЯ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ПРОТОКОЛ*

от проведена на 28 май 2019 г.

ТЕМАТИЧНА СРЕЩА И ДЕМОНСТРАЦИЯ НА ДОБРИ ПРАКТИКИ

Събитието се състоя на 28 май 2019 г., в селскостопански двор на село Стефан Караджово, общ. Болярово, обл. Ямбол.

В работната среща участие взеха експерти на ЗУ на НСМ, фермери от цялата страна, представители на браншови и развъдни организации, на НССЗ, както и на търговски фирми-доставчици на оборудване и техника.

Ключов експерт в ЗУ на НСМ откри дискусиата, запозна присъстващите с целите и програмата, акцентирайки, че участниците ще имат цял ден за обмен и споделяне на различни добри практики. Целта на срещата е да покажем от една страна добрите практики, които прилагат 2те стопанства на „Агролес Димов“ ЕООД, ЕТ Агроном - Димитър Димов и по какъв начин ПРСР е изиграла своята роля в насърчаването на инвестициите.

Беше уточнено, че среща е организирана от Звеното за управление на НСМ. НСМ е инструмент, подпомаган от МЗХГ, а дейността и управлението ѝ се финансира от ПРСР. В рамките на програмите за развитие на селските райони всички страни членки изграждат НСМ, като голяма част от тях имат вече богат опит. В НСМ могат да членуват всички заинтересовани страни от ПРСР, членството е безплатно, отворено и всеки един е добре дошъл. Темите и обхвата, по който работи НСМ са свързани с политиката за развитие на селските райони. Целта на всяка една НСМ е заложена в Регламента за РСР - целта е да се изпълни подхода „отгоре- надолу“. Като медиатор между УО на ПРСР и всички бенефициенти, ЗУ има много ангажименти по 4-годишния договор с МЗХГ, част от които са информационни, други са свързани с обучение на бенефициенти, с популяризиране на определени възможности по Програмата.

Целта на събитието е мобилизиране на заинтересованите страни в политиката за развитие на селските райони в тематичната работата на НСМ и установяване на трайни връзки между членове/потенциални такива; теренни демонстрации на добри практики по ПРСР; трансфер на добри практики; тематичен и аналитичен обмен; предоставяне на обратна връзка към УО за проблемите в животновъдството и мнение по компенсаторните мерки на ПРСР 2014-2020; набиране на идеи по отношение на „зелената архитектура“ след 2020 г.; популяризиране дейността и ролята на НСМ и ЗУ (в настоящия и бъдещия програмен период); осигуряване на възможност за участие и ангажиране на по-широк кръг от заинтересовани чрез подхода „отдолу-нагоре“;

гр. София 1606, ул. „Владайска“ 29
office@ruralnet.bg, www.ruralnet.bg

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски земеделски фонд за
развитие на селските райони

НАЦИОНАЛНА СЕЛСКА МРЕЖА
ЗВЕНО ЗА УПРАВЛЕНИЕ
БЪЛГАРИЯ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

популяризиране на приноса на ПРСР 2014-2020 за насърчаване на производствената диверсификация, приемствеността на поколенията, трансфера на новите технологии и реализацията на иновативни идеи.

За целите на демонстрацията на добри практики по ПРСР 2014-2020, подборът бе логически обвързан с тематичната част на мероприятиято и базиран на възможността да бъдат показани на терен стопанства, в които да се види почти пълния спектър от дейности и специфики както в сектор растениевъдство (зърнопроизводство, производство на технически култури, фураж и поддържане на пасища), така и в сектор месодайно говедовъдство.

При подготовката на тематичната среща бе определено да бъде наблегнато на дискуссионните методи, благоприятстващи в най-голяма степен осъществяването на интензивен диалог между фермерите с цел споделяне на опит, идентифициране на предимства и предизвикателства, обмен на информация за различни резултати, анализ на информация и трансфер на добри практики, приложими в България в сферата на селектираните за срещата теми.

По време на събитието присъстващите споделиха опит в прилагането на прецизно земеделие и в отглеждането на месодайни породи говеда. Активно се включиха в дискусиите за споделяне на опит, обмяна на информация, идентифициране на проблеми и предлагане на решения.

Също така, участниците в срещата посетиха фермите, разположени в различни населени места и се запознаха на място с реалния принос на ПРСР 2014-2020 за насърчаване на производствената диверсификация в сектора, повишаването на конкурентоспособността, приемствеността на поколенията, въвеждането на нови технологии в производството и модернизация на физическия капитал в земеделските стопанства.

В рамките на проведените дискусии ЗУ получи различни идеи и предложения от няколко източника: първият – по време на дискусиата; вторият - от проведената анкета и третият – от проведените разговори по време на кафе-паузата и обяда.

Като основни идеи и предложения, получени по време на дискусиите, могат да бъдат посочени:

- Развитие на прецизното земеделие след 2020 година и възможностите за неговото допълнително бонифициране.
- Проблемите с националната уредба при месодайното животновъдство, свързана основно с идентификацията на животни.
- Проблеми с регистрацията на животните (работата на регистъра на БАБХ).

- Срещани проблеми при пазарната реализация и най-вече при износа на месо и животни в трети страни.
- Недостиг на пасища и проблем с пасищата, намиращи се в землища по Натура 2000, където се разрешава косене след 01 юли.
- Недостатъчен капацитет на наличните кланици за червени меса в България.

В рамките на тематичната среща и теренната обиколка бяха идентифицирани следните предимства и предизвикателства на тема „Предимства и предизвикателства при внедряването на нови технологии за възстановяване, опазване и укрепване на агроecosистемите“:

Предимства:

- наличие на фермери в страната с почти 10-годишен опит в прилагането на Strip-Till и No-Till технологии, от които да се взимат успешен модел;
- технологиите Strip-Till и No-Till имат позитивен ефект в подобряването на почвеното „здраве“ и решаването на определени производствени проблеми (като ерозия, влошена почвена структура, резултати от неправилен сеитбооборот, намалена почвена влага и органика и пр.), което е основния мотив на фермерите при избора на тези технологии;
- наличие на научни изследвания в страната с изведени закономерности за районите от обхвата на изследванията;
- достъпна на пазара специализирана селскостопанска техника и инвентар, както и качествени тревни смеси за покривни култури от последните 2-3 години;
- възможността за събиране на данни и правенето на анализи, във основа на които да бъдат вземани дадени производствени решения, като се търси икономическия ефект за стопанството.

Предизвикателства:

- много малък брой опитни фермери в страната и още по-малък с готовност да споделят резултати;
- слаба връзка наука-бизнес за трансфер на технологии;
- фермерите се самообучават на база проба-грешка при трансфер на опит от ЕС, Америка и Украйна и при посещение на различни международни търговски изложения;
- липса в страната на достоверна/статистически значима база данни за резултати от прилагането на Strip-Till и No-Till и нас при различни култури, райони, почви, механизация, покривни култури, сеитбени/торови норми и пр.;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски земеделски фонд за
развитие на селските райони

НАЦИОНАЛНА СЕЛСКА МРЕЖА
ЗВЕНО ЗА УПРАВЛЕНИЕ
БЪЛГАРИЯ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

- през първите няколко години при преминаването към новите технологии рискът е висок, резултатите незадоволителни, приходите спадат и фермерите трябва да могат да диверсифицират този риск или пък да бъдат компенсирани (под формата на инструмент по Стълб 2);
- отнема около 4 години за адаптация при преминаване към тези технологии, при това без гаранция, че могат да бъдат изведени закономерности за последващото управление на процеса;
- необходимост от регулярни проби и анализи за обратна връзка за случващото се в агроекосистемата; → съвместимост на различни устройства в едно стопанство (навигация, селскостопанска техника и пр.).

Беше обобщено, че в страната прилагането на тази нова технология все още е на етап проба-грешка, а опитните стопанства, отворени да споделят своя опит са малко.

По втората тема за перспективите и предизвикателствата на месодайното говедовъдство в България бяха идентифицирани следните предимства и предизвикателства:

Предимства:

- наличие в страната на стопанства, където всеки един, който иска, има къде да види и позитивен и негативен опит;
- в съседство е най-големият пазар в Европа и Азия;
- с бавни темпове се подобрява генетиката;
- решение в известна степен на проблемите с липсата на работна ръка в селските райони;
- подходяща за месодайните говедовъди агроекологична дейност по Мярка 10 «Агроекология и климат» на ПРСР 2014-2020 за превръщане на обработваеми земи в пасища, за решаване на проблема с липса на пасища.

Предизвикателства:

- липса на традиции;
- не се възприема както в другите държави като форма за извличане на още доход, оползотворяване на ресурси, които има в държавата;
- изключително дългото време, което се изисква за създаване на среда/условия, иска се устойчивост;
- основен момент за липсата към момента на конкурентно предимство на месодайното животновъдство у нас е комасацията и ползването на земята;
- инвестициите изостават;
- образователната система изостава;
- изостанала култура у нас в консумацията на телешко месо;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски земеделски фонд за
развитие на селските райони

НАЦИОНАЛНА СЕЛСКА МРЕЖА
ЗВЕНО ЗА УПРАВЛЕНИЕ
БЪЛГАРИЯ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

- ниска покупателна възможност на домакинствата;
- прояви и демонстрации на природозащитни и вегански организации;
- свободна международна търговия и внос на телешко месо на по- конкурентни цени;
- проблеми при прилагането на направлението по Мярка 10 и спирането му;
- липса на капаците на администрацията за обработка на огромни масиви от данни при селекционната дейност;
- тежка структура на БАБХ, която се задъхва - необходимост от реструктуриране и аутсорсинг на определени ангажименти;
- занижен контрол при превоза на животни;
- идентификацията и регистрацията на животните в регистрите на БАБХ;
- недостиг на пасища; проблем с пасищата, намиращи се в землища по Natura 2000, където се разрешава косене след 01 юли;
- недостатъчен капацитет на наличните кланици за червени меса в България.

Също така, участниците в срещата посетиха фермите, разположени в различни населени места и се запознаха на място с реалния принос на ПРСР 2014-2020 за насърчаване на производствената диверсификация в сектора, повишаването на конкурентоспособността, приемствеността на поколенията, въвеждането на нови технологии в производството и модернизация на физическия капитал в земеделските стопанства.

Като обобщени основни идеи и предложения, получени по време на дискусиите и на демонстрационната част, могат да бъдат посочени:

- Развитието на прецизното земеделие след 2020 година и възможностите за неговото допълнително бонифициране.
- Проблемите с националната уредба при месодайното животновъдство, свързана основно с идентификацията на животни.
- Проблеми с регистрацията на животните (работата на регистъра на БАБХ).
- Срещани проблеми при пазарната реализация и най-вече при износа на месо и животни в трети страни.
- Недостиг на пасища и проблем с пасищата, намиращи се в землища по Natura 2000, където се разрешава косене след 01 юли.
- Недостатъчен капацитет на наличните кланици за червени меса в България.

**Настоящият протокол е изготвен на база съгласуван с участниците в събитието стенографски протокол.*